

ცვლილებები შეტანილია 29.05.2013-ისა და 04.10.2022 ფაკულტეტის საბჭოს
სხდომებზე

**თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტზე
საბაკალავრო ნაშრომის მომზადებისა და დაცვის წესი**

საბაკალავრო ნაშრომის მიზანი:

საბაკალავრო ნაშრომი წარმოადგენს სტუდენტის მიერ ინდივიდუალურად შესრულებულ სამუშაოს. ის არ არის ჯგუფური პროექტი. მასში უნდა აისახოს სწავლის პერიოდში შეძენილი პრაქტიკული და თეორიული ცოდნა.

სტუდენტმა საბაკალავრო ნაშრომში უნდა შეძლოს დარგისთვის დამახასიათებელი მეთოდის გამოყენება, შესაბამისი მონაცემების შეგროვება და განმარტება; ახალი და განყენებული მონაცემებისა და/ან სიტუაციების ანალიზი სტანდარტული და ზოგიერთი გამორჩეული/ახალი მეთოდის გამოყენებით დასაბუთებული დასკვნის ჩამოყალიბება.

საბაკალავრო ნაშრომის მიზანია სწავლის პროცესში მიღებული მთელი ცოდნის სისტემატიზაცია, დარგობრივი ცოდნის, პრაქტიკული და შემოქმედებითი უნარების გამოვლენა.

საბაკალავრო ნაშრომის ხელმძღვანელი:

საბაკალავრო ნაშრომის ხელმძღვანელი შეიძლება იყოს თსუ-ს აკადემიური პერსონალი (პროფესორი, ასოცირებული და ასისტენტ პროფესორი), ემერიტუსი პროფესორი, თსუ-ს სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის მეცნიერ-თანამშრომელი, თსუ-ს დოქტორანტი, მოწვეული სპეციალისტი (შესაბამისი სასწავლო-სამეცნიერო ინსტრუქტორის/კათედრის სხდომის გადაწყვეტილებით).

საბაკალავრო ნაშრომის ხელმძღვანელი სემესტრის მანძილზე ორ-სამ კვირაში ერთხელ რეგულარულად ხვდება სტუდენტს ნაშრომის შესასრულებლად აუცილებელი კონსულტაციების გასაწევად და სტუდენტის მიერ შესრულებული სამუშაოს ეტაპობრივად გასაცნობად.

ერთმა პროფესორმა (//ემერიტუს პროფესორმა, თსუ-ს სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის მეცნიერ-თანამშრომელმა, თსუ დოქტორანტმა, მოწვეულმა სპეციალისტმა) ერთდროულად შეიძლება უხელმძღვანელოს მაქსიმუმ 7 სტუდენტს.

საბაკალავრო ნაშრომის თემის არჩევა:

- საბაკალავრო ნაშრომის თემების ჩამონათვალი შეეთავაზება საბაკალავრო პროგრამის დამამთავრებელი სემესტრის სტუდენტს; საბაკალავრო ნაშრომებისა და ხელმძღვანელების სია განიხილება და ყოველწლიურად მტკიცდება შესაბამისი ს/ს ინსტიტუტის/კათედრის სხდომაზე.
- საბაკალავრო ნაშრომის შესასრულებლად სტუდენტი დამამთავრებელი სემესტრის დასაწყისში, აკადემიური რეგისტრაციისთვის დადგენილ ვადებში, ელექტრონულად რეგისტრირდება საბაკალავრო ნაშრომზე (შესაბამისი საბაკალავრო პროგრამის

მითითებით), შემდეგ მიმართავს საბაკალავრო პროგრამის ხელმძღვანელს თემის სათაურისა და ხელმძღვანელის შესარჩევად.

საბაკალავრო ნაშრომის შესრულების ენა ქართულია (გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა სწავლება მიმდინარეობს სხვა ენაზე). უცხოენოვანი საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტები ნაშრომს წარმოადგენენ იმ ენაზე, რა ენაზეც მიმდინარეობს სწავლება.

საბაკალავრო ნაშრომის სტრუქტურა: საბაკალავრო ნაშრომის სტრუქტურა შედგება შემდეგი ნაწილებისაგან:

1. თავფურცელი (სატიტულო ფურცელი);
2. სარჩევი (შინაარსი);
3. ანოტაცია;
4. ტექსტის ძირითადი ნაწილი, დასკვნა;
5. გამოყენებული ლიტერატურის სია.

თავფურცელი (სატიტულო ფურცელი): ივსება ქვემოთმოყვანილი წესის მიხედვით:

- სრული დასახელება უმაღლესი სასწავლო დაწესებულების, სადაც შესრულდა ნაშრომი (ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, საბაკალავრო პროგრამის დასახელება) (შრიფტის ზომა: 14);
- 2-3 სმ-ის დაშორებით იწერება სტუდენტის გვარი და სახელი (სახელობით ბრუნვაში, შრიფტის ზომა: 16);
- შუა ნაწილში იწერება ნაშრომის დასახელება (შრიფტის ზომა: 16); (მას არ მიეწერება სიტყვა „თემა“ და ბრჭყალებში ჩასმა საჭირო არ არის);
- ნაშრომის დასახელების ქვემოთ იწერება მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი, რომლის მოსაპოვებლად არის წარმოდგენილი ნაშრომი დასაცავად (შრიფტის ზომა: 14); (მაგ.: ნაშრომი შესრულებულია ისტორიის ბაკალავრის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად);
- თავფურცლის მარჯვენა ქვედა მხარეს იწერება ნაშრომის ხელმძღვანელის სახელი, გვარი, აკადემიური ხარისხი, აკადემიური თანამდებობა (შრიფტის ზომა: 12);
- სულ ქვემოთ, ფურცლის შუა ნაწილში, იწერება ნაშრომის შესრულების ადგილი და დრო, ქალაქი და წელი (სიტყვა „წელი“-ს გარეშე) (შრიფტის ზომა: 12).

საბაკალავრო ნაშრომს უნდა ახლდეს სატიტულო ფურცლის ინგლისური თარგმანი.

ანოტაცია: ანოტაციაში აისახება თემის აქტუალობა, მიზნები, ამოცანები, კვლევის საგანი, ობიექტი, ძირითადი შედეგები, სიახლე; მოცულობა 100-150 სიტყვა; ანოტაცია იწერება ქართულად.

სარჩევი (შინაარსი): მოცემული უნდა იყოს ნაშრომის სრული ტექსტის ყველა თავისა და პარაგრაფის ზუსტი დასახელება თანმიმდევრულად, მათი გვერდების ნომრის მარჯვენა მხარეს მითითებით. გვერდების ნუმერაცია უნდა დაიწყოს სარჩევის მომდევნო გვერდიდან თავფურცლის, ანოტაციის და შინაარსის გვერდების რაოდენობის გათვალისწინებით.

ტექსტი

შესავალი: ნაშრომის ამ ნაწილში აისახება თემის აქტუალობა, მიზნები, დასმული ამოცანების შინაარსი, საკვლევი საგანი, კვლევისათვის გამოყენებული მეთოდები/ი, მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა და საინფორმაციო რესურსები (ასეთის საჭიროების შემთხვევაში).

შესავლის მოცულობა, სასურველია, არ აღემატებოდეს 5 გვერდს.

ტექსტის ძირითადი ნაწილი: ძირითადი ტექსტი შესაძლებელია დაიყოს თავებად და პარაგრაფებად. თავები ინომრება თანმიმდევრულად და დასახელებისგან გამოიყოფა წერტილებით. პარაგრაფს დაესმის თავისა და პარაგრაფის ნომრები. თავის დასახელება იწერება 16-იანი ზომის შრიფტით. ტექსტში უნდა ჩანდეს მასალის ფლობა, არგუმენტაცია, ლოგიკური ანალიზის უნარი, მონაცემები.

დასკვნა: ასახავს ნაშრომის კვლევის თეორიულ და პრაქტიკულ შედეგებს, მოკლედ აისახება ნაშრომის მნიშვნელობა, ღირებულება და ასევე გამოყენების სფერო.

ტექსტის დაკაბადონების წესი:

1. ტექსტი აკრეფილი უნდა იყოს A4 ზომის სტანდარტულ ფურცელზე;
2. შრიფტის სახე – Sylfaen;
3. ტექსტის შრიფტის ზომა – 12;
4. თავების/პარაგრაფების შრიფტის ზომა – 16/14;
5. სქოლიოს შრიფტის ზომა – 10;
6. სტრიქონებს შორის მანძილი – 1,5 ინტერვალი;
7. ფურცლის გვერდზე ტექსტის მინდორი: მარცხნიდან – 3 სმ, მარჯვნიდან – 1სმ, ზემოდან – 2.5სმ, ქვემოდან – 2.5სმ;
8. ნაშრომის მოცულობა, დარგის სპეციფიკიდან გამომდინარე, შესაძლებელია მერყეობდეს – არაუმეტეს 40 გვ. (80 000 ასო-ნიშანი), არანაკლებ 20 გვერდისა (40 000 ასო-ნიშანი).

გამოყენებული ლიტერატურის მიმართ გასათვალისწინებელი მოთხოვნები:

- სამეცნიერო ნაშრომებისა და გამოყენებული ლიტერატურის ნაშრომში დამოწმებისას შესაძლებელია როგორც შიდატექსტური დამოწმებები (APA-ს სტილის¹ დაცვით, ანბანური თანმიმდევრობით), ისე სქოლიოებში ჩამოტანილი (CHICAGO-ს სტილი²).
- ტექსტში გამოყენებული საილუსტრაციო მასალა – სურათები, ცხრილები, დიაგრამები, სქემები უნდა დაინომროს ნაშრომის თავის მითითებით, მაგ.: მაგ.: 1.1, 1.2 და ა.შ.
- შენიშვნები და დამატებითი ინფორმაცია სქოლიოების სახით, საჭიროების შემთხვევაში, დაერთვის თითოეული გვერდის ბოლოს უწყვეტი ნუმერაციით. შენიშვნების/სქოლიოების შრიფტის ზომა: 10.

ინსტრუქციის ამ ნაწილში, დარგის სპეციფიკიდან გამომდინარე, შესაძლებელია იყოს განსხვავებული მოთხოვნა.

¹ ციტირების წესები სრულად იხ. APA-ს სტილის ბოლო გამოცემის ოფიციალურ (განახლებულ) ვებგვერდზე: <https://apastyle.apa.org/> https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-1.html

² ციტირების წესები სრულად იხ. CHICAGO-ს სტილის ოფიციალურ (განახლებულ) ვებგვერდზე: https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-1.html

პლაგიატი:

ნაშრომში სხვათა მოსაზრებების, ფრაზებისა და წინადადებების გამოყენება არასათანადო წესებით (ლიტერატურული წყაროს მითითების გარეშე) არის პლაგიატი.

პლაგიატი (plagiatus ლათ.) ნიშნავს მიტაცებულს. მეცნიერებაში პლაგიატი ეწოდება ნებისმიერ უნებლიეთ, სხვისი იდეების საკუთარ იდეებად გასაღებას. ეს „იდეები“ შეიძლება იყოს ნაბეჭდი ან ელექტრონული მასალა, დაწყებული მარტივი წინადადებებითა და დამთავრებული მთელი პარაგრაფებით; ამასთან, ეს შეიძლება იყოს სტატისტიკური მონაცემები, ლაბორატორიული კვლევის შედეგები, ხელოვნების ნიმუშები და ა.შ.

პლაგიატი შეიძლება იყოს განზრახული ან უყურადღებობით დაშვებული. პლაგიატის აღმოჩენის ნებისმიერ შემთხვევაში საბაკალავრო ნაშრომის დაცვა გადაიდება ერთი სემესტრით.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს შემუშავებული აქვს აკადემიური კეთილსინდისიერების პოლიტიკის დოკუმენტი (თსუ აკად. საბჭოს დადგენილება 37/2020; 13/05/2020).

პლაგიატის პრევენციის მიზნით საბაკალავრო ნაშრომი რეცენზენტისთვის გადაცემამდე უნდა შემოწმდეს ტექსტის ამომცნობი ელექტრონული პროგრამით Turnitin. სტუდენტს საშუალება ეძლევა, ელექტრონული სწავლების პორტალზე Moodle საგანგებოდ საბაკალავრო ნაშრომისათვის განკუთვნილ ანგარიშზე დარეგისტრირების შემდგომ საკუთარი ნაშრომი ატვირთოს როგორც სამუშაო (საცდელ) რეჟიმში, ისე საბოლოო ფორმატით, რის შემდგომ შესაძლებელია ანგარიშის ანალიზის ჩამოტვირთვა. პროგრამის მოხმარების ინსტრუქცია ელექტრონული სწავლების პორტალზე ხელმისაწვდომია ნებისმიერი სტუდენტისთვის.

საბაკალავრო ნაშრომის წარდგენა და დაცვა:

- სტუდენტმა საბაკალავრო ნაშრომი ელექტრონული ვერსიასთან (CD) ერთად არაუგვიანეს სასესიო პერიოდის დაწყებიდან ერთი კვირისა უნდა წარადგინოს შესაბამის ს/ს ინსტიტუტში/დეპარტამენტში.
- საბაკალავრო ნაშრომის დაგვიანებით წარდგენის შემთხვევაში სტუდენტი დაცვაზე არ დაიშვება.
- საბაკალავრო ნაშრომი უნდა იყოს აკინძული (ყდაში ჩასმული).
- საბაკალავრო ნაშრომს უნდა ახლდეს ხელმძღვანელის წერილობითი დასკვნა;
- ს/ს ინსტიტუტი/კათედრა გამოყოფს საბაკალავრო ნაშრომის რეცენზენტს. რეცენზენტი შეიძლება იყოს თსუ აკადემიური პერსონალი (პროფესორი, ასოცირებული და ასისტენტ პროფესორი), ემერიტუსი პროფესორი, თსუ სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის მეცნიერ-თანამშრომელი, თსუ დოქტორანტი, მოწვეული სპეციალისტი.
- საბაკალავრო ნაშრომი ფასდება 100-ქულიანი სისტემით. შეფასება მოიცავს რეცენზენტის მიერ დაწერილ შეფასებას 60 ქულის ფარგლებში (დადებით შეფასებად ითვლება 31 ქულა) და ნაშრომის პრეზენტაციის შეფასებას 40 ქულის ფარგლებში (დადებით შეფასებად ითვლება 20 ქულა),
- რეცენზენტის მიერ ნაშრომის 31 ქულაზე ნაკლები შეფასების მიღების შემთხვევაში სტუდენტი საბაკალავრო ნაშრომის დაცვაზე არ დაიშვება.
- საბაკალავრო ნაშრომის დაცვა ხდება საჯაროდ, დეკანის განკარგულებით დამტკიცებული კომისიის წინაშე, რომელიც შედგება მინიმუმ 5 წევრისაგან. კომისიას ჰყავს თავმჯდომარე და მდივანი.
- ნაშრომი შეფასდება კომისიის მიერ წინასწარ შემუშავებული შეფასების კრიტერიუმების საფუძველზე.
- საბაკალავრო ნაშრომის დაცვაზე ხდება სტუდენტის მიერ კვლევის შედეგების ზეპირი

პრეზენტაცია, რომელიც ფასდება კომისიის თითოეული წევრის მიერ (მაქსიმუმ 40 ქულა). ამ კომპონენტში სტუდენტის საბოლოო შეფასება იანგარიშება კომისიის ყველა წევრის შეფასების საშუალო არითმეტიკულით. მიღებული შეფასება დადებითად ითვლება, თუ კომისია სტუდენტის ნაშრომს შეფასებს 20 და მეტი ქულით.

- საბაკალავრო ნაშრომის საბოლოო შეფასებას წარმოადგენს რეცენზენტის მიერ დაწერილი ქულისა და კომისიის საბოლოო შეფასების ჯამი.
- საბაკალავრო ნაშრომი დაცულად ჩაითვლება და სტუდენტს შესაბამისი კრედიტი მიენიჭება, თუ მის მიერ მიღებული საბოლოო შეფასება ტოლია ან მეტი 51 ქულის.
- საბაკალავრო ნაშრომის არადამაკმაყოფილებლად(F/FX) შეფასების შემთხვევაში, მისი დაცვაზე წარდგენა იმავე სემესტრში დაუშვებელია;
- საბაკალავრო ნაშრომის დაცვის პროცესი აისახება ოქმში, რომელსაც ადგენს კომისიის მდივანი.
- ოქმს თან უნდა ერთვოდეს რეზენზიები და კომისიის მიერ დაწერილი საბოლოო შეფასების უწყისი, რომელსაც ხელს აწერენ კომისიის წევრები.
- დაცვიდან ორ დღეში ოქმი და უწყისი წარედგინება ფაკულტეტის სასწავლო პროცესის მართვის სამსახურს შეფასების სტუდენტის სასწავლო ბარათში შესატანად.
- სტუდენტთა საბაკალავრო ნაშრომების ელექტრონული ვერსიები რჩება შესაბამის ს/ს ინსტიტუტში/კათედრაზე, ხოლო ბეჭდური ვერსია ინახება თსუ-ში დადგენილი წესის მიხედვით.

თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტზე საბაკალავრო ნაშრომის მომზადებისა და დადაცვის წესი დამტკიცებულია თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის საბჭოს სხდომაზე 2011 წლის 28 იანვარს.

ცვლილებები შეტანილია 29.05.2013-ისა და 04.10.2022 ფაკულტეტის საბჭოს სხდომებზე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კომანიტარულ
მეცნიერებათა ფაკულტეტი

საბაკალავრო პროგრამა ისტორია

ქართველიშვილი ალექსანდრე

სახელმწიფოს მოწყობის ანტიკური კონცეფციები

ნაშრომი შესრულებულია ისტორიის ბაკალავრის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად

ნაშრომის ხელმძღვანელი დავით დგებუაძე,
ისტორიის დოქტორი, თსუ ასოცირებული პროფესორი

თბილისი
2011

საბაკალავრო ნაშრომის შეფასების კრიტერიუმების ერთ-ერთი შესაძლო ვარიანტი

1. ნაშრომი (ფასდება რეცენზენტის მიერ)	მაქს. 60 ქულა (დაცვაზე გასვლის წინაპირობაა მინიმუმ 31 ქულა)
ა) ნაშრომის ფორმალური მხარე (სტანდარტთან შესაბამისობა)	მაქს. 10
ბ) ნაშრომის შინაარსობრივი მხარე	მაქს. 50
<ul style="list-style-type: none"> • ფაქტობრივი მასალის ფლობა –15 ქულა; • კვლევისა და ანალიზის უნარი –15 ქულა; • არგუმენტირებისა და დასკვნის უნარი – 10ქულა; • ნაშრომის ენობრივი და სტილისტური გამართულობა –10 ქულა. 	
2. ნაშრომის წარდგენა (პრეზენტაცია) (ფასდება კომისიის წევრების მიერ ნაშრომის საჯარო დაცვის დროს)	მაქს. 40 ქულა (დადებითი შეფასება – მინიმუმ 20 ქულა)
ა) პრეზენტაციის ვერბალური მხარე <ul style="list-style-type: none"> • მასალის ფლობა –10 ქულა; • ანალიზის, არგუმენტირებისა და დასკვნის უნარი –10 ქულა; • აუდიტორიასთან კომუნიკაციის უნარი – 10 ქულა. 	მაქს. 30 ქულა
ბ) ტექნიკური და ვიზუალური მხარე საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების შემოქმედებითადადგამოყენების უნარი	მაქს. 10 ქულა
ნაშრომის საბოლოო შეფასება (რეცენზენტის ქულას + კომისიის საბოლოო შეფასება)	100 ქულა (დადებითი შეფასება – მინიმუმ 51 ქულა)

შესრულებული სამუშაოს სპეციფიკიდან გამომდინარე, შესაძლებელია მხედველობაში იქნეს მიღებული შეფასების ზოგიერთი სპეციფიკური კრიტერიუმი.